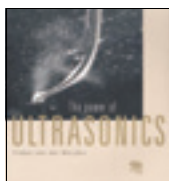

Fridus van der Weijden:
The power of ultrasonics

Dette er en bok som henvender seg primært til tannpleiere og tannleger som er interessert i og/eller benytter ultralyd når de utfører periodontal behandling, men boken har også litt informasjon relatert til endodontisk behandling. Boken er skrevet som en mellomting mellom en lærebok med referanser, og en salgsbrosjyre, eller som forfatteren selv skriver: Boken beskriver mekanismen, vitenskaplig basis og riktig bruk av ultralydinstrumenter.

Den starter med litt historie relatert til ultralydvibrasjoner; helt fra Pythagoras (6. århundre f. Kr.) og frem til vår tid. Ultralyd har vært benyttet i periodontal behandling siden midten av 1950-tallet. Et par år senere ble denne teknikken også introdusert innen endodontisk behandling. Boken er inndelt i oversiktlige kapitler og avsnitt. Først gis en oversikt over forskjellige typer mekaniske scaler (f.eks forskjell på airscaler og ultralyd scaler) og hvordan disse virker. Ultralydvibrasjoner er lyd-bølger som går fra 20 000 til mange millioner hertz. Airscaler er luftturbiner som lager mer støy enn ultralyd, og har færre vibrasjoner; fra 2500 Hz til 16000 Hz.

Deretter tar boken for seg hvor effektive airscaler og ultralyd er til å fjerne plaque, tannstein og bakterielle produkter supra- og subgingivalt, både i forhold til hverandre og andre depurasjonsinstrumenter. Så beskrives effekten av disse mekaniske instrumentene på tannstein, på mikroflora og på tann- og omgivende vev. Eventuelle bivirkninger, som for eksempel på operatørens hender, pasientens hørsel og på fyllingsmaterialer og aktuelle kontraindikasjoner er også beskrevet.

I tillegg omhandler boken riktig og systematisk bruk av ultralydinstrumenter, samt forslag til forskjellige spisser avhengig av hvilket område/hvor dype lommer som skal behandles. Utvikling av nye bruksområder for ultralyd, og andre bruksområder enn periodonti, behandling, dvs. endodontisk behandling, blir også kommentert. Til slutt

kommer en konklusjon, samt referanser.

Dette er en uinnbundet bok i lite format med mange fine illustrasjoner. Den er lettlest og et hendig lite «oppslagsverk» for den som vil sette seg inn i behandling ved hjelp av ultralyd. Med andre ord: Dette er en grei liten «håndbok» for personer som ønsker å vite mer om ultralydinstrumenter; både teknikken og effekten av disse instrumentene.

Anne Merete Aass

Paris: Quintessence International; 2007. 80 sider, 41 figurer, 5 tabeller, 2 informasjonsbøker. ISBN 978-2-912550-51-4

Richard Wootton, Susan L Dimmick og Joseph C Kvedar (red)

Home Telehealth: Connecting care within the community

Helsevesenet står overfor store utfordringer fordi andelen eldre og kronisk syke viser en kraftig økning, og hensikten med boken er å vise hvordan telemedisin kan anvendes slik at disse gruppene i større omfang kan få tilsyn og behandling hjemme. Målgruppen er først og fremst utøvende helsepersonell, men redaktørene mener at den også vil ha interesse for planleggere og IT-personell.

Til sammen 63 forfattere har bidratt til 24 kapitler som er inndelt i fire hovedgrupper: generelle betraktninger, teknologi og metoder, anvendelsesområder samt betraktninger om fremtidig utvikling. De eksemplene som behandles under «anvendelsesområder» er ulike medisinske tilstander og problemstillinger. Det eneste eksempelet hentet fra odontologien presenteres under den generelle delen i et kapittel om økonomisk evaluering. Dette er en analyse av kostnader ved teleodontologi der en spesialist besøker fjerntliggende områder periodisk sammenlignet med at pasientene reiser til en sentralt beliggende enhet for spesialistbehandling.

Tannhelsepersonell vil neppe finne matnyttig informasjon de kan anvende

i hverdagen, men boken gir et godt bilde av en fremtidig utvikling og problemstillinger noen og enhver kan komme i kontakt med.

Arild Stenvik

London: Royal Society of Medicine Press Ltd; 2006. 280 sider, 84 illustrasjoner. ISBN 1-85315-657-4.

J. Edmond Charlton, editor:

Core curriculum for professional education in pain. Third edition: Task force for professional education

Denne boken er utgitt av en tverrfaglig arbeidsgruppe på vegne av «The International Association for the Study of Pain». Målgruppen er personell som vil kvalifisere seg i smerteforskning og de som tar spesialutdannelse eller tilsvarende i smertebehandling. Det er til sammen 87 medvirkende i denne boken, og av disse er majoriteten anestesileger, nevrologer og helsepersonell som arbeider ved smerteklinikker, og en er fra Haukeland Universitetssykehus. Det er kun to tannleger som medforfattere i boken.

Hele boken er i grunnen kun en målbeskrivelse av hva man må kunne hvis man skal ta utdannelse for å arbeide med smertebehandling. Historisk har de som har arbeidet med smertebehandling kommet fra anestesimiljøet, i tillegg til nevrologi. Etter hvert har det blitt en bredere rekruttering til smerteklinikker, og både psykologer, psykiatere, sykepleiere og tannleger er blitt en naturlig del teamet. Boken omhandler noen kapitler om «Orofacial smerte», men bortsett fra disse, vil boken ikke være spesielt interessant for tannleger.

Som ansvarlig redaktør J. Edmond Charlton sier: «Feltet er i så rivende utvikling at informasjonen man kommer med i boken nesten er foreldet før boken kommer ut». Det er ingen figurer eller tabeller i boken, kun en punktvis

oppsummering av kunnskapsmål og holdningsmål. Halve boken er referanselister til aktuell videre lesning.

Boken er delt inn i fire hovedavsnitt, der første generelle delen omhandler anatomi og fysiologi og målformuleringer om hva man skal kunne innen anatomi, farmakologi, utvikling av smertesystemer, design, rapportering og vurdering av kliniske smertestudier, dyreforsøk, etikk og etiske standarder i smertebehandling og forskning.

Andre hovedavsnitt omhandler vurdering av smerte og psykologiske aspekter ved smerte. Her er underkapitler om smertemåling, placebo, klinisk nervefunksjon, radiologiundersøkelser og til sist epidemiologi

Tredje del tar opp behandling. Underkapitlene her omhandler opioider, NSAID, antidepressiva, nevroleptika, antihistaminer, steroider, kognitiv terapi, psykiatrisk evaluering og behandling, akupunktur, nerveblokkader og kirurgi med mer. Et underkapittel omhandler fysikalsk medisin og det er vel et av de bedre i boken.

Den siste delen beskriver kliniske tilstander der smerte er et viktig symptom. Avsnittet om muskler og myofascial smerte er bra og kanskje et av de få kapitlene som vil være av interesse for tannleger. Man viser her til at det ikke er evidens for statistisk forskjell mht. effektivitet av stabiliseringsskinner sammenlignet med annen terapi hos pasienter med myofascial smerte. Det er imidlertid en svak evidens for at skinner kan hjelpe ved TMD for å redusere smerte, sammenlignet med ingen behandling. Det er også underkapitler om hodepine, orofacial smerte, nevropatisk smerte, smerter hos barn, smerte hos eldre og smerter hos medikamentmisbrukere.

Det er totalt 45 kapitler i boken som kan brukes som oppslagsverk for å finne aktuell litteratur i forbindelse med forskning eller for de som holder på med spesialistutdannelse i smertebehandling.

Tore Bjørnland

240 sider. Seattle, USA: IASP Press. International Association for the Study of Pain. 2005. ISBN 0-931092-65-5

Avishai Sadan, redaktør:

Quintessence of dental technology – QDT 2007

Boken er en samling av 21 frittstående artikler og kaspresentasjoner som 30-års jubileumsutgave av Tidsskriftet QDT. Det fremgår ikke av forordet hva intensjonene med boken er, men man forstår man at redaktøren tar sikte på å presentere oppdatert klinisk og teknologisk informasjon innen protetik og implantologi, samt ved direkte restaureringsteknikker. Målgruppen er praktiserende tannleger og teknikere. Et varierende antall forfattere, tannleger og tannteknikere er ansvarlig for hver artikkel. Mange har sitt arbeidssted i USA, men også Spania, Belgia, Italia, UK, Tyrkia, Mexico, Brasil og Canada er representert. Noen har tilknytning til odontologiske læresteder, andre driver privat praksis.

Innledningsartikkelen omhandler optiske fenomener som bestemmer estetikken i naturlig emalje og de muligheter som foreligger for å oppnå et mest mulig naturlig utseende ved restaurering. Poengene illustreres bl.a. ved en detaljert gjennomgang av kompositbasert oppbygning etter incisivfrakturer. Resinbaserte direkteteknikker kommer også igjen senere i boken.

Estetikk er et gjennomgangstema. Optiske utfordringer er sentrale bl. a. i forbindelse med materialvalg ved helkeramiske restaureringer. Protetiske/estetiske problemstillinger ved enkle og multiple implantater og ved CAD/CAM-systemer vies også stor oppmerksomhet. Teknikken med zirkoniumoksid tas opp bl. a. ved implantatbaserte rekonstruksjoner. En artikkel behandler det estetisk sett optimale materialvalg for den individuelle pasient. Andre artikler tar for seg funksjonelle tema, som rekonstruksjon av bittet i forhold til kjeveledd og øvrige strukturer f. eks. ved sterk tannslitasje.

Den foreliggende artikkelsamlingen er ingen lærebok, men de enkelte bidragene har et enhetlig preg, og språket er forståelig engelsk/amerikansk. Boken er oversiktlig, med god plass til tekst og

bilder. Kasusillustrasjonene er rikelige og fargerike med mange instruktive før- og etterbilder. Av og til kan førbildet synes å vise et mer naturlig tannsett enn etterbildet. Man bringes til å reflektere over hvorfor et hvert avvik skal erstattes med et så perfekt utseende at det nærmer seg det kjedelige. Det ligger i sakens natur at denne form for odontologi er styrt av etterspørsel etter det perfekte smil fra en velstående kundekrets. Det kan man mene hva man vil om, men avansert odontologi er det utvilsomt. Morsomt er det også som en klinisk/praktisk håndbok der man kan hente inspirasjon for egne prestasjoner.

De mange fotografiene av kliniske eller teknologiske motiver er bare unntaksvis supplert med tabeller eller grafer. Det hele får plass på 224 sider glanset papir i lekker, stivpermet innbinding. Reklameinnslagene mellom artiklene er beskjedne i antall og relevant til de temaer som berøres.

*N. Jacobsen
E. Austrheim*

London: Quintessence Publishing Co. Ltd.;
2007. ISBN- 978-0-86715-472-6/
ISSN 0896-6532